

село Зелениця

Володимирецький район

Рівненська область

Село Зелениця , Володимирецького району Рівненської області, підпорядковане Половлівській сільській раді , розташоване за 14 км. від районного центру . Біля села протікає річка Стубла. Дворів – 70 , жителів -251 , діти шкільного віку -52, діти дошкільного віку – 34, побудована капличка ,один магазин.

Точних даних , коли було утворене село немає . Відомо , що приблизно на 80 років раніше(1549 рік?) , ніж село Половлі

На початку XVII століття краєм володіли князі Чорторийські. За Андрусівським перемир'ям землі залишились за Польщею. В с. Зелениця і досі стоїть колодязь. Його ще називають «Панським», це на той час був єдиний колодязь, куди люди з усього села йшли за водою. Недалеко від нього, біля підніжжя гори, стояв гарний будинок пана Олекса Комуновського.

Перше поселення було недалеко від теперішнього села в урочищі «Малинова гірка». За часів Київської Русі, коли нападали монголо - татари, територією нашого села вони йшли війною в Галицько – Волинське князівство. В той час була повинь і пройти із села Зелениця в село Половлі можна було тільки єдиною дорогою, про яку вороги не знали. Тому вони пішли в брід, де багато війська загинуло. Цей брід і дотепер називається «Татарським». А біля підніжжя «Кам'яної гори» були розташовані татарські склади. Займалися жителі села Зелениця переважно гончарством, землеробством та скотарством. Довгими зимовими вечорами жінки прали та вишивали.

Учасники повстанського руху в Україні

Юні патріоти були провідниками повстанської розвідки. Одна з таких розвідок знаходилась на території села. Активною учасницею повстанського руху була жителька села Зелениця , засуджена (25 років таборів) , згодом реабілітована, Кашуба Олександра Андріївна, у свої сімнадцять зв'язкова у повстанських загонах. Також у повстанцях були і рідні Олександри Андріївни :дядько Борис та брат Сергій(він же – Острий , Смілий). За їх завданнями носила «грисики»у «свої» села Красносілля та Берестівку. Під час однієї з сутичок з ворогом і загинув брат Олександри Андріївни – Сергій який був спочатку захований у селі Каноничі , а вже пізніше повстанці переховали його в село Хиночі. Того ж тижня разом із Сергієм навіки лягли в землю і наші односельчани Юхим, Ничипір, Макар і Йосип.

Пам'ятник археології : «Могильник зарубинецької культури I ст. до н. е. – I ст. н.е. (с. Зелениця)

Виявлено могильники **ранньослов'янської , зарубинецької культури та давньоруських часів , розташований на північно – східній окраїні села Зелениця , в урочищі «Підкозел», на невеликому пісковому горбі (залишки майстерні крем'яних знарядь)**

Площа могильника становить 600 кв. м. Могильник являє собою комплекс ранньослов'янських племен зарубинецької культури, які освоїли території Полісся в I ст. до н.е. – I ст. н. е. В 1937 році Я. Фіцке та В.Ю Кухаренко перевірено (І.К. Свешніковим) виявили декілька поховань з трупоспаленнями в невеликих ямках. В похованнях, крім перепалених кісток, знаходились попіл та вугілля, а також обломки глиняних посудів. В 1957 році, при дослідженні могильника в місцях, зустрічаються скупчення дрібних обломків перепалених людських кісток і обломки ліпних глиняних посудів зарубинецького типу. Керамічний матеріал, зібраний на могильнику, дозволяє датувати пам'ятник I ст. до н. е. – I ст. н. е. Зеленицький могильник представляє собою певну цікавість для вивчення погребного обряду у ранньослов'янських племен зарубинецької культури, які заселяли територію Волинського Полісся в I ст. до н.е. – I ст. н. е. Матеріал, одержаний на могильнику в 1937 році ,надрукований в польській археологічній літературі.

(Матеріали Володимирецького районного історичного музею)

Використана література :

*с.Зелениця // Історія міст і сіл Української РСР. Ровенська область. – Київ : УРЕ АН УРСР, 1973. – С. 177.

*с. Зелениця // Свешніков І.К., Нікольченко М.Ю. Довідник з археології України.

Ровенська область .- Київ : Наукова думка, 1982.- с.41

*Скібчик , С . Історія однієї долі/ С. Скібчик // Володимирецький вісник .- 2011.- №43 /20 жовтня/ .-с.8 Історія Рівненщини – ОУН - УПА – Зелениця, село ,Володимирецький район Рівненська область. О.Кашуба, про неї .

Спогади старожилів записала Касюдик Раїса Омелянівна , житель села Половлі .

Підготувала зав. бібліотекою Басюк Н.М.